

О. С. Задорожна,
магістрантка

УДК 007: 304: 655.413

Українські матеріали на сторінках журналу «National Geographic Україна»

У статті подано загальну характеристику науково-популярного журналу «National Geographic Україна». Проаналізовано контент видання, а саме його тематичне, жанрове та ілюстративне наповнення.

Ключові слова: науково-популярне видання, журнал, контент, тематика, жанр, рубрикація.

Вступ. Суспільство не може плідно розвиватися без науки. До того ж, динаміка такого розвитку залежить від налагоджених каналів зв'язку. Українська вчена В. Добривечір зазначає, що швидкість прогресу часто визначається ефективною комунікацією науковців, швидким інформуванням колег та суспільства про результати пошуків і досліджень, а також пропагандою наукових знань, спрямованою на розвиток молоді наукової еліти. І якщо спілкування між українськими науковцями здійснюється через низку каналів різноманітного походження (наукові журнали, реферативні журнали, власні контакти), то взаємодія вчених і суспільства перебуває в Україні в досить неоднозначному стані [1].

На території нашої країни видаються різні науково-популярні видання. Зокрема активно розповсюджуються міжнародні версії часописів. Пересічному читачеві неважко знайти на прилавках вітчизняних кіосків періодики такі журнали, як: «National Geographic Україна», «Вокруг света» (український випуск), «GEO» тощо. Крім того, вже згаданий «National Geographic Україна» з'явився не так давно – у квітні 2013 р. видавничий дім «Sanoma Media Ukraine» надрукував перший номер часопису.

Якщо видання є міжнародним, чи є в ньому місце для матеріалів українських авторів? Яка частка публікацій належить вітчизняному перу? Ці та інші запитання є актуальними у ситуації, коли на видавничому ринку постійно з'являються аналоги всесвітньовідомих журналів. Отже, *актуальність* теми зумовлена, *по-перше*, появою українськомовної версії міжнародного журналу «National Geographic» на території України, а *по-друге*, необхідністю розгляду питання контенту видання такого формату.

Мета дослідження – проаналізувати контент видання «National Geographic Україна» за перше півріччя 2013 р. та визначити, скільки оригінальних українських матеріалів публікується на сторінках журналу.

Враховуючи мету, формулюємо такі *завдання*: 1) охарактеризувати особливості науково-популярного видання «National Geographic Україна»; 2) проаналізувати його контент, звернувши увагу на тематичне, жанрове, ілюстративне наповнення видання, авторський колектив.

Об'єкт – науково-популярний журнал «National Geographic Україна».

Предмет – контент журнальних випусків за перше півріччя 2013 р. Досліджуваний часопис є місячником, тому всього розглянуто чотири номери («National Geographic Україна» почав виходити з квітня 2013 р.). «National Geographic Україна» – це «українське продовження» міжнародного науково-популярного часопису, який є офіційним виданням Національного географічного товариства США (NGS). Товариство є однією з найбільших некомерційних організацій у світі, глобальна місія якої полягає у тому, щоб підтримувати наукові дослідження, освітні та природоохоронні програми. Воно фінансує понад 9 тис. проектів. Наприклад, зі слів О. Климчука, директора Українського інституту спелеології й картології МОНМС і НАНУ, «National Geographic» у 2004 р. надав істотну підтримку для проведення досліджень найглибшої печери світу (глибина – понад 2000 м.) на Західному Кавказі, а в 2005 р. на сторінках журналу було опубліковано велику статтю на цю тему [2]. Національне географічне товариство США, окрім журналів, видає книжки, знімає фільми, телепередачі.

Методи дослідження. Щоб дослідити контент сучасного науково-популярного видання, було обрано такі наукові методи, як аналіз, порівняльний метод.

Як популяризувати науку? Як викликати інтерес до географії, природознавства, історії, культури тощо? Звісно, саме науково-популярні видання можуть розширити кругозір людини, якій вже замало «наукових» рубрик у пересічних інформаційних часописах. Загалом такі журнали роблять науку зрозумілішою для пересічного читача.

Спочатку звернемо увагу на тлумачення понять «науково-популярне видання» та «науково-популярний журнал». Наприклад, в електронній енциклопедії «Вікіпедія» знаходимо таке визначення: «Науково-популярні видання – видання схожі з науковими, але призначаються вони здебільшого для широкого кола читачів, які не є спеціалістами конкретної галузі знань, головною вимогою для їх створення є доступний, популярний стиль викладу» [3]. Професор М. Тимошик у своїй статті «Методика підготовки до друку текстів для наукових, науково-популярних, довідкових та навчальних видань» подає таке трактування: «Науково-популярними прийнято називати такі видання, які, як і наукові, містять результати теоретичних чи експериментальних досліджень у галузях науки, культури, мистецтва і техніки, однак матеріал у яких викладений у доступній для читача-неспеціаліста формі. Основне призначення таких видань – популярно подати нефахівцям з даної проблематики певні наукові знання. На початку підготовки до друку кожного такого видання важливо уявити коло потенційних читачів (покупці, споживачі) нового видавничого продукту» [4]. Дослідниця Г. Швецова-Водка розрізняє видання за цільовим та читацьким призначенням. Вона наводить такі види журналів, які стосуються наукової тематики: «Науковий журнал – журнал, що містить статті та матеріали досліджень теоретичного або прикладного характеру, призначений переважно фахівцям певної галузі науки; науково-популярний журнал – такий, що містить науково-популярні статті та матеріали про досягнення науки, культури, практичної діяльності, призначений для читачів-нефахівців з метою поширення знань та самоосвіти; виробничо-практичний журнал – призначений практичним працівникам певної галузі діяльності, такий, що містить статті та інші матеріали про досягнення науки, організацію виробництва (практичної діяльності), про передовий досвід і проблеми галузі» [5, 52]. У Державному стандарті України (ДСТУ 3017–95) знаходимо таке визначення: «Науково-популярне видання – видання відомостей теоретичних та (чи) експериментальних досліджень в галузі науки, культури і техніки, викладених у формі, зрозумілій читачам-нефахівцям»; «науково-популярний журнал – періодичне журнальне видання статей та матеріалів з основ наукових знань з популярними відомостями щодо теоретичних та (чи) експериментальних досліджень у галузях науки, культури, практичної діяльності, що служить поширенню знань та самоосвіти»; «популярний журнал – періодичне журнальне видання статей та матеріалів з різноманітних

питань – культури, спорту, побуту тощо, призначене широкому колу читачів (п. 13.10) [6]. Зокрема дослідниця Г. Швецова-Водка зазначає, що деякі назви видів журналів збігаються з назвами видів видань за цільовим та читацьким призначенням (наприклад: науковий, науково-популярний та ін.); деякі – не збігаються (наприклад, «популярний журнал» – це, вочевидь, «видання для організації дозвілля») [5, 52].

Утім з наведених вище визначень науково-популярного видання можна зробити висновок, що така література поширює наукові знання, результати досліджень у формі науково-популярних матеріалів з доступним або популярним стилем викладу і призначена для «читачів-неспеціалістів», «читачів-нефахівців». Науково-популярний журнал (часопис) – періодика, спрямована на розвиток інтелектуальної сфери людини, на поширення інформації, яка викликає інтерес до наук.

Варто зупинитися на питанні, чи є сучасний часопис «National Geographic Україна» дійсно науково-популярним журналом? Для цього ми дослідили його контент, зокрема тематичне наповнення. Крім того, розглянуто особливості науково-популярних матеріалів, що розміщуються у виданні. Щоб дати відповідь на поставлене вище запитання, беруться до уваги визначення самого поняття «науково-популярний журнал». Зі згаданих вище тлумачень визначимо критерії для аналізу: 1) доступний стиль викладу (мова, ілюстративний матеріал); 2) відомості про дослідження, експерименти, наукові пошуки; 3) наявність науково-популярних матеріалів з різних галузей наук.

«National Geographic Україна» позиціонує себе як міжнародний науково-популярний часопис, офіційне видання Національного географічного товариства США [7]. Журнал нині читають більш ніж 60 млн людей 38-ма мовами в кожній країні світу [2, 6]. Це місячник, на сторінках якого виходять статті з історії окремих країн, цивілізацій, пам'яток, досліджень рослинного й тваринного світу тощо. Сьогодні нараховується 14 чисел (станом на травень 2014 р.) українськомовної версії. Обсяг кожного номера становить 144 сторінки. Вартість коливається у межах 25–26 грн. Як вже зазначалося вище, українськомовний часопис вийшов друком у квітні 2013 р., на обкладинці було розміщено позначку «Перший український номер» (див. Рис. 1), хоча планували його ще на березень [8]. Можна з упевненістю стверджувати, що «National Geographic» є посправжньому міжнародний багатомовний журнал. Перше іншомовне видання з'явилося у 1995 р. – це була японська версія [2, 6].

Зі слів головного редактора Кріса Джонса, контент «National Geographic Україна» становлять статті про дику природу, історію, археологію, відкриття, науку, культуру та географію. Журнал

складається з перекладених статей з англomовного видання, який готують у штаб-квартирі в Вашингтоні. Та його також збагачують матеріали, створені спеціально для «National Geographic Україна» [2, 6]. За півроку на його сторінках вийшли такі статті вітчизняних авторів: «Поклик предків» (текст: Катерина Панова; фото: Сергій Аніщенко, Олексій Фурман); «Полярний біолог» (текст і фото: Максим Баландюх); «Менше і краще» (текст: Ігор Петренко; фото: Роман Сухоцький); «На велосипеді через Галичину» (текст вступу: Дмитро Губенко; фото: Дороті Госмер); «Визволена Україна» (текст: Дмитро Губенко); «Вавилонська арка» (текст: Оксана Фарина; фото: Джозеф Сивенький), а також невеликі замітки від Ольги Бойчук, Наталії Шевченко, Олександра Заклецького, Валерії Лашкул, Дмитра Антонюка.

Розглядаючи номери журналу за перше півріччя 2013 р., для аналізу беремо лише чотири випуски за квітень, травень, червень, липень. Усі матеріали розподілено за рубриками: «Від редактора», «Листи», «Погляд», «Твій кадр», «Фотожурнал», «На часі», «Нова доба відкриттів», «Історія», «Архів», «Інструкція з виживання», «За лаштунками», «Пульс планети: технології, новини, проекти», «Спогад».

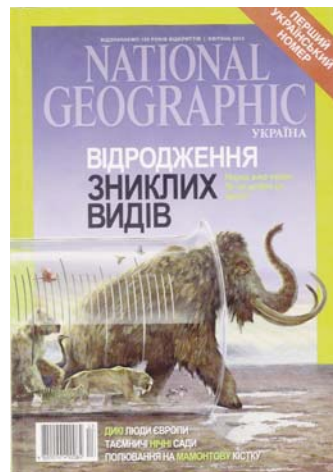
У часописі «National Geographic Україна», у рубриці «Від редактора», подається короткий анонс поточного номера, а також коментар від головного редактора «NG» Кріса Джонса. Варто зазначити, що звернення редактора українськомовного випуску Ольги Вальчишен подано у рубриці «Листи» із заголовком «Від українського редактора», яка у першому ж числі інформує читачів про те, що «з часом українські матеріали наповнюватимуть приблизно третину журналу». У квітневому номері в цій же рубриці розміщені листи, привітання від російської, сербської, японської редакцій. Наприклад, професор Костянтин Мезенцев, голова Київського відділу Українського географічного товариства, пише, що через це видання з'являється можливість обмінюватися науковими ідеями, відкривати нові факти, спостерігати за сміливими експедиціями та мандрівками нашою планетою. Своєю чергою Петро Шищенко, президент Українського географічного товариства (УГТ), разом із Сергієм Бортником, віце-президентом

та головним вченим секретарем УГТ, наголошують на тому, що Українське географічне товариство, що було засноване ще в 1873 р. і біля витоків якого стояв всесвітньовідомий географ та етнограф, автор слів нашого державного гімну Павло Чубинський, без сумніву, долучиться до справи утвердження українськомовного видання «National Geographic».

У кожному числі є свої передові матеріали – їх назви проанонсовано на обкладинці часопису. У квітневому випуску це зокрема такі статті: «Повернути їх до життя» (текст: Карл Зіммер; фото: Робб Кендрік) про технології клонування зниклих видів тварин; «Про мамонтів і людей» (текст: Брук Лармер; фото: Євгенія Арбугаєва) про те, як на російській Півночі шукають бивні мамонтів; фотоматеріал «Дикі люди Європи» (текст: Рейчел Гарті ген Шей; фото: Шарль Ферже) про культурні традиції європейців; фотоматеріал «Нічні сади» (текст: Кеті Ньюмен; фото: Даян Кук і Лен Дженшел) про садові квіти. Ці матеріали викладено в доступній формі. Стосуються таких галузей наук, як географія, біологія, ботаніка, археологія, етнологія, історія тощо. Також розглянуті науково-популярні матеріали розповідають читачеві про наукові дослідження, зокрема у статті «Повернути їх до життя» читаємо, наприклад, про науковців із Фонду біотехнологічних досліджень Soom у Сеулі (Корея), які об'єдналися з фахівцями з вивчення мамонтів із Північно-Східного федерального університету в Якутську. Учені влітку 2012 р. знайшли кістковий мозок, шерсть, шкіру, жир мамонта і нині досліджують ці залишки в лабораторіях. У статті «Про мамонтів і людей» йдеться про тривалу експедицію та розкопки вимерлих видів тварин. У фоторепортажі «Дикі люди Європи» розповідається, як фотограф Шарль Ферже вирушив у подорож і протягом двох зим відвідав 19 країн, збираючи фотосвітлина, які демонструють давні традиції, звичаї жителів християнської Європи.

Не менш цікавими є матеріали українських авторів. У журналі за квітень 2013 р. знаходимо замітку «Небезпечна краса» Наталії Шевченко, в якій йдеться про квітку цикламен Кузнецова, що росте лише на хребті Кубалач у Криму. Для ознайомлення читача розміщено фотоілюстрацію рослини та коментар спеціаліста Івана Парнікози з Київського еколого-культурного центру, який констатує, що ця квітка може зникнути найближчим часом. Причина цього – браконьєри. На тій самій сторінці розміщено замітку «Навчити дикості» Валерії Лашкул про відновлення популяції зубрів. Йдеться про національний парк «Сколівські Бескиди», де за останні два роки народилися четверо зубренят – це результат співпраці з національним парком «Баварський ліс» (Німеччина) та центром відновлення тварин «Маршфельдські замки»

Рисунок 1.
Перший український номер часопису «National Geographic Україна»

(Австрія). На сторінках квітневого номера опубліковано світлини українських фотографів. Приміром, у рубриці «Твій кадр» є роботи Артема Михайличенка «Севастополь» та Михайла Палінчака «Луксор», а під фото коментар про історію фотознімка. У рубриці «На часі» можна знайти історичне повідомлення Ольги Бойчук «Чоловіча розмова», де розповідається про розкопки та знахідки у поселенні трипільської культури на острові біля села Ожеве, що поблизу Новодністровська. Темою є докази існування за тих часів так званих «чоловічих клубів». У замітці наведено коментар голови експедиції, співробітника Інституту археології Дмитра Черновола про те, що «чоловічі будинки знаходили й в інших трипільських поселеннях». Рубрику продовжує інформаційна замітка Дмитра Антонюка «Прописка у замку», в якій порушується злободенна тема приватизації пам'яток архітектури. У квітневому числі вміщено фоторепортаж «Поклик предків» (текст: Катерина Панова, фото: Сергій Аніщенко, Олексій Фурман), де зокрема йдеться про традиції на свято Маланки у буковинському селі Красноільськ. Загалом у першому українському номері «NG» опубліковано десять матеріалів вітчизняних авторів, з них п'ять – це фотосвітлини.

На сторінках травневого «National Geographic Україна», тобто другого українського числа, у рубриці «Листи» розміщено відгуки, побажання одних з перших читачів українськомовної версії – це свідчить про те, що журнал дослухається до думки аудиторії й публікує навіть критичні зауваження. Наприклад, читачка Наталія Руденко пише про матеріал квітневого номера «Дикі люди» таке: «Стаття «Дикі люди» викликала здивування. Здається, для України «не в тему» – у нас подібні «перевдягання» пов'язані з зимовими обрядами, а зараз весна. <...> Взагалі не вистачило статті про Україну; це було б родзинкою і предметом цікавості. Також <...> оповідь у статтях має бути динамічнішою – не описовою, а швидше інтригуючою, такою, що спонукає робити висновки». Цікавим є відгук Микити Перегрима, кандидата біологічних наук (Ботанічний сад ім. О. В. Фоміна, м. Київ). Він зазначає, що для нього «National Geographic» – лідер серед науково-популярних видань географічного, біологічного й екологічного профілю. Та читач робить ремарку до повідомлення у квітневому номері, де розповідалося про квітку цикламен Кузнецова: «Справа в тому, що цей вид сучасна ботанічна наука не визнає. Тепер його назва лише згадується як синонім до цикламена коського (*Syclamen soum*), і відповідно немає жодного сенсу говорити про ареал і заходи охорони виду, який був описаний помилково й насправді не існує в природі». Отже, на сторінках «National Geographic Україна» можуть розгортатися справжні дискусії.

На обкладинці «National Geographic Україна» за травень 2013 р. розміщено такі назви статей: «Ця дитина доживе до 120» (заголовок підтвержений фото, на якому зображено малюка), «Прихисток на острові Врангеля», «Мужність жителів Зімбабве», «Удобрення землі». В середині випуску знаходимо матеріал «До 100 літ і далі» (текст: Стівен С. Голл, фото: Фріц Гоффманн), який анонсували як «Ця дитина доживе до 120». Стаття, що інформує про генетичні дослідження довголіття, дуже добре проілюстрована: містить портретні нариси про людей, історії яких доповнюють тему випуску. Матеріал «Притулок на краю Росії» (текст: Гемптон Сайдс, фото: Сергій Горшков) (на обкладинці заявлений як «Прихисток на острові Врангеля») є історичною розвідкою-фоторепортажем. У ній розповідається про острів Врангеля, де знаходиться один із «найнедоступніших заповідників у світі: щоб потрапити сюди, потрібно одержати кілька урядових дозволів, а дістатися можна лише гелікоптером взимку чи криголамом влітку». Стаття «Порушуючи мовчання» (текст: Александра Фуллер, фото: Робін Гаммонд) (згадана вище як «Мужність жителів Зімбабве») є проблемною та навіть аналітичною – у ній порушуються соціальні, політичні теми. Матеріал є розповіддю про буремний шлях розвитку країни Зімбабве, про чиновників та простих людей. Це історичний екскурс і одночасно фоторепортаж. Адже починаючи з 1970-х рр., «National Geographic» також висвітлює суперечливі та соціально гострі теми. Наприклад, у 2011 р. журнал опублікував матеріал про неповнолітніх наречених у різних країнах [2, 144; 9, 76].

Серед матеріалів травневого випуску також слід виокремити статтю «Наш удобрений світ» (на обкладинці названа як «Удобрення землі»), автор якої Ден Чарльз, кореспондент з питань сільського господарства та харчів Національного громадського радіо США (NPR); фотографії Пітера Ессіка. Йдеться про надмірне застосування добрив та методи вирощування, які шкодять Землі, а також про альтернативні пошуки вирішення цієї проблеми, наприклад, використання органічних засобів. У статті розповідається про дослідження вчених в галузі сільського господарства. Матеріал «Добрі добрива» українських авторів Ігора Петренка та Романа Сухоцького є оригінальним продовженням розкриття теми попередньої статті – йдеться про діяльність українських фермерів, розробки препаратів, що підвищують родючість, та технології органічного землеробства. Наприклад, у статті згадуються чернігівський Інститут сільськогосподарської мікробіології НААН, Львівський національний аграрний університет та ін.

У рубриці «Твій кадр» опубліковано світлини українських фотографів: Андрія Плясуна «Гора

Хом'як, Горгани», Дарини Горової «Мандалай, М'янма», Павла Луцана «Гора Молода, Горгани». Наукове повідомлення «Незалежні від погоди» автора Олександра Заклецького розкриває проблему глобального потепління, стану лісів та їх жителів, зокрема кажанів. «У своїх дослідженнях учені зробили цікаве спостереження – за надто високої або низької температури кажани здатні прокинутися й поміняти своє місце для сну на більш сприятливе за мікрокліматом». У рубриці «На часі» опубліковано статтю «Вавилонська арка» (текст: Оксана Фарина, фото: Джозеф Сивенький). Це фоторепортаж з будівельного майданчика на території Чорнобильської атомної електростанції, де робітники працюють над зведенням нової арки (об'єкт «Укриття») над четвертим енергоблоком. У статті докладно розповідається, як відбувається будівництво, яким є розпорядок дня інженерів і яку конструкцію має арка – це можна побачити на рисунку, де пояснено поетапність зведення конструкції. Загалом розглядається сам проект об'єкта «Укриття» та процес втілення його у життя. Матеріал є ґрунтовним та певною мірою соціально значущим.

У травневому числі надруковано інтерв'ю з біологом Ігорем Диким, який розповідає про антарктичну експедицію. У рубриці «Архів» знаходимо статтю «Визволена Україна». «National Geographic Україна» започаткував цю рубрику для того, щоб публікувати фото та уривки з матеріалів американського аналога, присвячених Україні. Рецензію на статтю «Визволена Україна» пише Дмитро Губенко. Сам репортаж з'явився ще у травні 1944 р. і мав обсяг 26 сторінок, а його автор Едді Гілмор спеціально відвідав Київ та інші українські міста, звільнені від німецьких військ. Аналіз статті американського кореспондента вміщує переклад уривків з 26-сторінкового оригіналу. Загалом оригінальних матеріалів від української редакції вісім: три статті, одне інформаційне повідомлення, одне інтерв'ю, три фотосвітлина у рубриці «Твій кадр».

«National Geographic Україна» у червні 2013 р. вийшов з такими заголовковими матеріалами на обкладинці: «Бездня Кемерона», «Хто подбає про Еверест?», «Диво Мозамбіку», «Останні вікінгитобої». У цьому числі незначною мірою скоротили рубрику «Листи» – всього опубліковано чотири листи від читачів, водночас у травневому випуску було розміщено п'ять повідомлень-епістоляріїв, а в першому квітневому – вісім листів. У рубриці традиційно надруковано звернення «Від українського редактора» Ольги Вальчишен. Крім того, можна знайти ще відгуки на саму появу українського номера. Наприклад, читачка Валентина Кузик пише, «що зрозуміла – журнал передовсім про наше співжиття із природою». Перед тим вона зізнається, що була переконана, «це звичайний

часопис про подорожі та екзотичні країни». Також знаходимо критичний погляд від дописувача Мар'яна Головатого, який до статті у травневому номері про добрива має певні зауваги: «Досить дивно, що в статті поряд з негативними наслідками зловживання міндобривами була обійдена проблема підвищеного вмісту нітратів у самих сільськогосподарських культурах». А читач Анатолій Зборовський, директор Ірпінського історико-краєзнавчого музею, вказав на неточність у статті «Промамонтів і людей» [2, 57].

У червневому числі опубліковано матеріал «Виклик безодні» (текст: Джеймс Кемерон, фото: Марк Тіссен) [11]. Обкладинку його проанонсовано за назвою «Бездня Кемерона». Це розповідь дослідника, представлена у вигляді його записів зі щоденника; матеріал доповнюють фотосвітлина, які допомагають читачеві зрозуміти, як відбувалося дослідження; також коротко опубліковано результати роботи. «Виклик безодні» (Deersea Challenge) – розповідь про спільну наукову експедицію кінорежисера, науковця Джеймса Кемерона, Національного географічного товариства та компанії «Rolex».

У рубриці «Твій кадр» опубліковано світлина українських фотографів: Ірини Мей «Харків», Владислава Чумаченка «Крим», Сергія Гудака «Закарпаття». Під фото розміщено кілька речень про історію знімку. У рубриці «На часі» можна знайти замітку Наталії Шевченко «Абсолютний слух» про популяції тетеруків на території України. У рубриці «Архів» надруковано фото і переклад уривків зі статті «На велосипеді через Польщу» (1939). Весь матеріал розміщено під заголовком «На велосипеді через Галичину», текст вступу написав Дмитро Губенко, а фото належить Дороті Госмер. В останній рубриці червневого номера «Спогад» знаходимо замітку «Вага має значення» Ольги Бойчук. Ідеться про 80-ті рр., коли на вулицях, у парках можна було зустріти «бабусь з медичними вагами».

Загалом у номері розміщено шість оригінальних матеріалів від української редакції: одне інформаційне повідомлення (замітка), одна замальовка-спогад, вступ до перекладеної статті, три фотосвітлина у рубриці «Твій кадр».

Розглянувши перші три випуски журналу, бачимо, що на обкладинці анонуються лише перекладені статті з англomовного видання. У рубриці «Від редактора» публікуються звернення від головного редактора «National Geographic» Кріса Джонса, а в рубриці «Листи» під традиційним заголовком «Від українського редактора» читаємо повідомлення Ольги Вальчишен, головного редактора «National Geographic Україна». У середньому кожен номер нараховує 144 сторінки. Щодо обкладинок часопису української редакції, то маємо подібність до іншомовних випусків. Наприклад,

червневий номер надрукований з такою самою обкладинкою – це означає, що всі журнали «National Geographic» у світі цього місяця розмістили на титульній сторінці фото Марко Гроба (фотограф), на якому зображено Джеймса Кемерона ніби на морському дні. Наприклад, це також підтверджує аналогічна обкладинка «National Geographic Россия», який також розповсюджується в Україні (див. Рис. 2) [10].

Рисунок 2.
Обкладинки «National Geographic Россия» та «National Geographic Україна» (червень 2013 р.)

На обкладинці «National Geographic Україна» за липень 2013 р. розміщено такі назви статей: «Полювання на співочих птахів», «Загадкова нова людина», «Нашестя бразильських кайманів», «Космічне безумство». Серед матеріалів українського авторства знаходимо публікацію «Донбас та голуби» (текст: Катерина Панова; фото: Олексій Фурман) про те, як жителі шахтарського краю займаються розведенням голубів [12].

Уже у традиційній рубриці «Твій кадр» опубліковано світлини українських фотографів Олександра Максименка, Олександра Кадькала, Олександра Мазуркевича. З'явилася підрубрика «Фотожурнал», де надруковано замітку «Болотяні красуні» та три світлини київського фотографа-натураліста Сергія Гладкевича. Наприкінці випуску – замальовка-спогад «Втрачений зв'язок» Ольги Бойчук.

У липневому журналі «National Geographic Україна» опубліковано п'ять українських оригінальних матеріалів. Із них три є фотосвітлинами у рубриці «Твій кадр».

Висновки. Отже, тематика науково-популярних часописів може бути найрізноманітнішою – від таємниць природи, всесвіту, історії цивілізаційного поступу людства взагалі і свого народу зокрема й до вічного пошуку істини, боротьби ідей, характерів, пізнання життя видатних особистостей [4].

Для науково-популярного журналу найпершою запорукою успіху є ілюстративний матеріал. Український «National Geographic» розміщує на своїх сторінках безліч фотоматеріалів різної тематичної спрямованості. Низка фотосвітлин і невеликий за обсягом текст можуть стати повноцінним матеріалом. «National Geographic Україна» публікує від 6 до 10 оригінальних українських матеріалів, частина з них становить ілюстративний ряд журналу. За жанром це інформаційні замітки та репортажі.

1. Добровечір В. О. Науково-популярні журнали в Україні: аналіз концепцій [Електронний ресурс]. – URL: http://www-philology.univer.kharkov.ua/nauka/e_books/visnyk_1027/content/dobryvechir.pdf.

2. NG Україна. – 2013. – Квіт. – № 1. – С. 12.

3. Науково-популярні видання [Електронний ресурс]. – URL: http://uk.wikipedia.org/науково-популярні_видання.

4. Тимошик М. С. Методика підготовки до друку текстів для наукових, науково-популярних, довідкових та навчальних видань [Електронний ресурс] / М. С. Тимошик. – URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1185>.

5. Швецова-Водка Г. М. Типологія книги : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів культури і мистецтв / Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. ін-т культури. – К. : Кн. палата України, 1999. – 79 с.

6. ДСТУ 3017–95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. – Вид. офіц. – [Введ. 23.05.95]. – К. : Держстандарт України, 1995. – С. 3, 21.

7. National Geographic [Електронний ресурс]. – URL: [http://uk.wikipedia.org/wiki/National_Geographic_\(журнал\)](http://uk.wikipedia.org/wiki/National_Geographic_(журнал)).

8. Перший номер української версії National Geographic вийде у березні 2013 року [Електронний ресурс]. – URL: http://gazeta.ua/articles/life/_pershij-nomer-ukrayinskoyi-versiyi-national-geographic-vijde-u-berezni-2013-roku-/471750.

9. NG Україна. – 2013. – Трав. – № 2.

10. NG Россия. – 2013. – Июль. – № 6.

11. NG Україна. – 2013. – Черв. – № 3.

12. NG Україна. – 2013. – Лип. – № 4.

Подано до редакції 27. 06. 2013 р.

Zadorozhna Olena. The Ukrainian publications in the magazine «National Geographic Ukraine».

The article represents general characteristic of the popular science magazine «National Geographic Ukraine». It is analyzed the content of these publications, namely its themes, genre, illustrative content.

Keywords: scientific and popular edition, magazine, content, themes, genre, headings.

Zadorozhna E. S. Украинские материалы на страницах журнала «National Geographic Україна».

В статье наведена обшая характеристика научно-популярного журнала «National Geographic Україна». Проанализирован контент издания, а именно его тематическое, жанровое и иллюстративное наполнение.

Ключевые слова: научно-популярное издание, журнал, контент, тематика, жанр, рубрикация.